

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

วิธีการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้ระเบียบวิธีการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีการศึกษา ดังนี้

1. การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Study) ได้แก่ เอกสารทางวิชาการ หนังสือ และผลงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับ การฝึกอบรม การยอมรับนวัตกรรมและการบริหารจัดการ นวัตกรรม

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Study) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่ใช้ในการศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์ผลทางสถิติ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ

ผู้เข้ารับการพัฒนาบุคลากรใน 3 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 จำนวน 207 คน รูปแบบ ที่ 2 จำนวน 74 คน รูปแบบที่ 3 จำนวน 99 คน รวม 380 คน (ประกอบด้วยผู้อำนวยการ สำนักงานคุมประพฤติภาค ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติภาค ผู้อำนวยการสำนักงาน คุมประพฤติจังหวัด/ประจำศาล พนักงานคุมประพฤติ เจ้าหน้าที่ตำแหน่งอื่น ๆ ของสำนักงาน คุมประพฤติ ซึ่งเป็นตำแหน่งขณะเก็บข้อมูล)

การสุ่มตัวอย่าง

ในการเก็บข้อมูลในการศึกษานี้ เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยหลักความ น่าจะเป็น(Non probability sampling) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้วิธีกำหนดคุณสมบัติ เป็นการเลือกตัวอย่างแบบตรงตามชนิด (Typical sampling) คือ

1. พนักงานคุมประพฤติหรือเจ้าหน้าที่ตำแหน่งอื่นระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงาน ณ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดและสำนักงานคุมประพฤติประจำศาล ที่ได้เข้ารับการพัฒนา ใน 3 รูปแบบ (ทั้ง 3 รูปแบบหรือรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง) และปฏิบัติงานในชุมชน มีจำนวน 259 คน โดยเข้ารับการพัฒนารูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 โครงการเครือข่ายยุติธรรมชุมชน จำนวน 146 คน

รูปแบบที่ 2 โครงการพลังเครือข่ายยุติธรรมชุมชนแก้ปัญหา

ยาเสพติด จำนวน 54 คน

รูปแบบที่ 3 โครงการพัฒนาระบบงานยุติธรรมชุมชนในจังหวัด

นำร่อง 17 จังหวัด จำนวน 59 คน

2. พนักงานคุมประพฤติตำแหน่งระดับบริหาร ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติภาค ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติภาค ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติจังหวัด/ประจำศาล มีจำนวน 40 คน โดยเข้ารับการอบรมตามรูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 โครงการเครือข่ายยุติธรรมชุมชน จำนวน 15 คน

รูปแบบที่ 2 โครงการพลังเครือข่ายยุติธรรมชุมชนแก้ปัญหา

ยาเสพติด จำนวน 13 คน

รูปแบบที่ 3 โครงการพัฒนาระบบงานยุติธรรมชุมชนในจังหวัด

นำร่อง 17 จังหวัด จำนวน 12 คน

ตารางที่ 3.1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบการพัฒนาบุคลากร	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้ปฏิบัติ	ผู้บริหาร	รวม
รูปแบบที่ 1	207	146	15	161
รูปแบบที่ 2	74	54	13	67
รูปแบบที่ 3	99	59	12	71
รวม	380	259	40	299

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างข้างต้นดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพการสมรส ระยะเวลาการรับราชการ ตำแหน่ง หน่วยงานที่สังกัด ลักษณะงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงานชุมชน เป็นคำถามให้เลือกตอบ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อรูปแบบการพัฒนानุคลากร เป็นการประเมินรูปแบบการพัฒนานุคลากร 3 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 โครงการเครือข่ายยุติธรรมชุมชน รูปแบบที่ 2 โครงการพลังเครือข่ายยุติธรรมชุมชนแก้ปัญหาเสพติด และรูปแบบที่ 3 โครงการพัฒนาระบบงานยุติธรรมชุมชนในจังหวัดน่าน 17 จังหวัด มีข้อความคำถามจำนวน 15 ข้อ เป็นคำถามทางบวก และทางลบ กำหนดข้อเลือกให้ 5 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อระบบสังคมขององค์กร (สำนักงาน) ประกอบด้วยความคิดเห็นต่อแนวคิดการทำงาน ความคิดเห็นต่อการทำงานของสำนักงานที่กลุ่มตัวอย่างสังกัด ความคิดเห็นต่อผู้บริหารสำนักงาน และความคิดเห็นต่อเพื่อนร่วมงาน มีข้อความคำถามจำนวน 39 ข้อ แบ่งเป็น ด้านแนวคิดการทำงาน จำนวน 9 ข้อ ด้านการทำงานของสำนักงานที่กลุ่มตัวอย่างสังกัด จำนวน 14 ข้อ ด้านผู้บริหารสำนักงาน จำนวน 7 ข้อ และ ด้านเพื่อนร่วมงาน จำนวน 9 ข้อ เป็นคำถามทางบวกและทางลบ กำหนดข้อเลือกให้ 5 ข้อ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนวัตกรรมยุติธรรมชุมชน มีข้อความคำถามจำนวน 19 ข้อ เป็นคำถามทางบวกและทางลบ กำหนดข้อเลือกให้ 5 ข้อ

ส่วนที่ 5 การยอมรับแนวคิดยุติธรรมชุมชน โดยแบ่งการยอมรับออกเป็น 3 ระดับ คือ 1. ยอมรับโดยการตระหนักถึงคุณค่าและประโยชน์ แต่ยังไม่ได้นำมาปฏิบัติ 2. ยอมรับโดยการทดลองใช้ แต่ยังไม่ได้นำมาปฏิบัติอย่างเต็มที่ 3. ยอมรับโดยการนำไปใช้อย่างเต็มที่หรือการปรับประยุกต์ใช้ เป็นคำถามให้เลือกตอบ

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะในการจัดรูปแบบการพัฒนานุคลากร เป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended Questionnaire)

ค่าคะแนนและเกณฑ์ตัดสิน

ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้แบบสอบถามซึ่งได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ใช้การวิเคราะห์โดยแจกแจงจำนวนร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อรูปแบบการพัฒนาคูลากรทั้ง 3 รูปแบบ เป็นคำถามทางบวก และทางลบ โดยใช้มาตรวัดของ Likert ซึ่งกำหนดข้อเลือกให้ 5 ข้อ ข้อเลือกดังกล่าวแบ่งออกเป็น

1. มาก
2. ค่อนข้างมาก
3. ค่อนข้างน้อย
4. น้อย
5. ควรปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับความคิดเห็น	ข้อคำถามทางบวก (คะแนน)	ข้อคำถามทางลบ (คะแนน)
มาก	5	1
ค่อนข้างมาก	4	2
ค่อนข้างน้อย	3	3
น้อย	2	4
ควรปรับปรุง	1	5

แบบวัดความคิดเห็นต่อการพัฒนาคูลากรทั้ง 3 รูปแบบ มีทั้งหมด 15 ข้อ มีช่วงคะแนนเท่ากับ 15-75 คะแนน ผู้ศึกษาได้แบ่งช่วงคะแนน เป็น 3 ระดับ โดยการหาช่วงคะแนนดังนี้

$$\text{ค่าคะแนนพิสัย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{75-15}{3} = 20$$

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับความคิดเห็น	ข้อคำถามทางบวก (คะแนน)	ข้อคำถามทางลบ (คะแนน)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วยมาก	4	2
เห็นด้วยน้อย	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

แบบวัดความคิดเห็นต่อระบบสังคมขององค์กร (สำนักงาน) มีทั้งหมด 39 ข้อ มีช่วงคะแนนเท่ากับ 39-195 คะแนน ผู้ศึกษาได้แบ่งช่วงคะแนน เป็น 3 ระดับ โดยการหาช่วงคะแนน ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ค่าคะแนนพิสัย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ \text{แทนค่า} &= \frac{195-39}{3} = 52.00 \end{aligned}$$

ได้ช่วงคะแนนและความหมาย ดังนี้

39-90 หมายถึง เห็นด้วยระดับน้อย

91-143 หมายถึง เห็นด้วยระดับปานกลาง

144-195 หมายถึง เห็นด้วยระดับมาก

ตัวแปรความคิดเห็นต่อระบบสังคมขององค์กร (สำนักงาน) ประกอบไปด้วย 4 ด้าน โดยผู้ศึกษาได้แบ่งช่วงคะแนนในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านความคิดเห็นต่อแนวคิดการทำงาน และ 2. ด้านความคิดเห็นต่อเพื่อนร่วมงาน มีทั้งหมด ด้านละ 9 ข้อ มีช่วงคะแนนเท่ากับ 9-45 คะแนน ผู้ศึกษาได้แบ่งช่วงคะแนน เป็น 3 ระดับ โดยการหาช่วงคะแนน ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ค่าคะแนนพิสัย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ \text{แทนค่า} &= \frac{45-9}{3} = 12.00 \end{aligned}$$

ได้ช่วงคะแนนและความหมาย ดังนี้

9-20 หมายถึง เห็นด้วยระดับน้อย

21-33 หมายถึง เห็นด้วยระดับปานกลาง

34-45 หมายถึง เห็นด้วยระดับมาก

3. ด้านความคิดเห็นต่อการทำงานของสำนักงานที่กลุ่มตัวอย่างสังกัด มีทั้งหมด 14 ข้อ มีช่วงคะแนนเท่ากับ 14-70 คะแนน ผู้ศึกษาได้แบ่งช่วงคะแนน เป็น 3 ระดับ โดยการหาช่วงคะแนน ดังนี้

$$\text{ค่าคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{70-14}{3} = 18.67$$

ได้ช่วงคะแนนและความหมาย ดังนี้

14-32 หมายถึง เห็นด้วยระดับน้อย

33-51 หมายถึง เห็นด้วยระดับปานกลาง

52-70 หมายถึง เห็นด้วยระดับมาก

4. ด้านความคิดเห็นต่อผู้บริหารสำนักงาน มีทั้งหมด 7 ข้อ มีช่วงคะแนนเท่ากับ 7-35 คะแนน ผู้ศึกษาได้แบ่งช่วงคะแนน เป็น 3 ระดับ โดยการหาช่วงคะแนน ดังนี้

$$\text{ค่าคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{35-7}{3} = 9.33$$

ได้ช่วงคะแนนและความหมาย ดังนี้

7-16 หมายถึง เห็นด้วยระดับน้อย

17-25 หมายถึง เห็นด้วยระดับปานกลาง

26-35 หมายถึง เห็นด้วยระดับมาก

แบบวัดความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนวัตกรรรมยุติธรรมชุมชน มีทั้งหมด 19 ข้อ มีช่วงคะแนนเท่ากับ 19-95 คะแนน ผู้ศึกษาได้แบ่งช่วงคะแนน เป็น 3 ระดับ โดยการหาช่วงคะแนน ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามไปเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้างหรือไม่ และจากนั้นก็นำมาปรับปรุงแก้ไข

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้ศึกษาหาความเชื่อมั่นโดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมที่ได้ถูกคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยนำมาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในตัวแปรความคิดเห็นต่อการพัฒนาบุคลากรทั้ง 3 รูปแบบ ความคิดเห็นต่อระบบสังคมขององค์กร (สำนักงาน) และความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนวัตกรรมยุทธธรรมชุมชน โดยวิธีการหาความสอดคล้องภายในของครอนบาค (Internal Consistency Method) (สุวิมล ติรภานันท์, 2542 , น. 133) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแต่ละแบบวัดดังนี้

2.1 ความคิดเห็นต่อการพัฒนาบุคลากรทั้ง 3 รูปแบบ ได้ค่า แอลฟา เท่ากับ .995

2.2 ความคิดเห็นต่อระบบสังคมขององค์กร (สำนักงาน) ได้ค่า แอลฟา เท่ากับ .908

2.3 ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนวัตกรรมยุทธธรรมชุมชนได้ค่า แอลฟา เท่ากับ .805

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มโดยส่งแบบสอบถามให้กรอกแล้วขอรับกลับทางไปรษณีย์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. การขอหนังสือรับรองสถานภาพนักศึกษา จากผู้อำนวยการโครงการพัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาวิทยาลัย คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือเก็บข้อมูล โดยการใช้แบบสอบถาม เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2551

2. การทำหนังสือถึงอธิบดีกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกับข้าราชการและพนักงานราชการ และเจ้าหน้าที่ สังกัดกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม โดยการใช้แบบสอบถาม เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2551

3. ผู้ศึกษาส่งแบบสอบถามไปยังสำนักงานคุมประพฤติจังหวัด/ประจำศาลและกลุ่มตัวอย่างโดยตรง เพื่อแจกจ่ายแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับซองและแสตมป์ โดยขอความร่วมมือให้ส่งกลับภายใน 2 สัปดาห์ หลังจากได้รับแบบสอบถามแล้ว จึงตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับว่ามีความสมบูรณ์ครบถ้วน และมีจำนวนไม่ต่ำกว่า 200 ชุด ตามที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งขั้นตอนนี้ใช้เวลานานเนื่องจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนไม่สมบูรณ์และไม่ครบตามจำนวน จึงต้องส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างหลายรอบ ดังนี้

3.1 รอบที่ 1 เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2551

3.2 รอบที่ 2 เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2551

3.3 รอบที่ 3 เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2551

3.4 รอบที่ 4 เมื่อวันที่ 8, 11 กรกฎาคม 2551

3.5 รอบที่ 5 เมื่อวันที่ 4, 11, 16 สิงหาคม 2551

4. เมื่อได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนตามจำนวนที่กำหนด จึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานวิจัย ทางสังคมศาสตร์ เมื่อเดือน ตุลาคม-พฤศจิกายน 2551

5. แปลผลการศึกษา ระหว่างเดือนธันวาคม 2551-กุมภาพันธ์ 2552

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ สำหรับการวิเคราะห์เชิงปริมาณใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานวิจัย ทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences/SPSS) และใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้

1. การแจกแจงความถี่ (Frequency)

2. การหาค่าร้อยละ (Percentage)

3. การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

4. การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้ไคสแควร์ (Chi-Square Test) สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ .05